

Ösbyskolans och fritidshemmets plan mot diskriminering och kränkande behandling 2026-2027

Rätten till likabehandling är en grundläggande mänsklig rättighet. Det handlar om allas lika värde och rätten att bli respekterad oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder (diskrimineringsgrunderna). Grunden för all verksamhet i skolan är det demokratiska uppdraget. Våra elever ska få kunskap om demokratiska värden i samspel med andra. Vår plan mot diskriminering och kränkande behandling ska vara ett levande verktyg i det dagliga arbetet.

Ösbyskolans vision

Vår vision **Ösbyskolan är den bästa starten på ett livslångt lärande**. Vi vill vara en förebild och källa till inspiration för svenska skolor. Allt vi gör tillsammans utgår från vår gemensamma värdegrund. Skolans gemensamma värdeord: **professionalism, tillit, engagemang, nyfikenhet och tillsammans** visar oss riktningen i det systematiska kvalitetsarbetet. Vi arbetar utifrån en helhetssyn på varje elevs lärande och utveckling, där våra värdeord professionalism, tillit, engagemang, nyfikenhet och tillsammans hänger ihop för att nå kunskap, trygghet och trivsel.

Vi arbetar utifrån ett salutogent förhållningssätt, där vi fokuserar på det som fungerar och på vad vi vill uppnå istället för att fokusera på det negativa. Vi befinner oss i ständig utveckling och i ett kontinuerligt lärande. Med vår mångfald av erfarenheter, kompetenser och intressen ska vi uppnå vår vision och ge våra elever den bästa tänkbara skolstarten. På Ösbyskolan ska alla bemötas med förståelse och respekt för människors lika värde. Elever och vuxna ska med tillförsikt och glad förväntan kunna gå till vår skola och känna trygghet.

I vår verksamhet gäller nolltolerans mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Detta vare sig om det förekommer mellan elever, mellan personal och elever eller mellan personal och föräldrar.

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola F-3, Fritidshem

Ansvarig

Rektor Ann-Louise Papinski – Ytterst ansvarig för pedagogisk utveckling, elevhälsa och trygghetsteam

Trygghetsteam - speciallärare Susanne Andreasson, fritidshemsansvarig Emma Andersson, skolsköterska Gunilla Serlén och rektor Ann-Louise Papinski

Elevhälsoteam – speciallärare Susanne Andreasson, skolsköterska Gunilla Serlén och rektor Ann-Louise Papinski

Trygghetsteamets uppdrag

Ösbyskolans trygghetsteam arbetar på uppdrag av skolledningen tillsammans med övriga delar av verksamheten för att skapa trygghet i skolan. Trygghetsteamet består av personalen från skolans olika delar så som fritidshemmet, elevhälsan och läroplanen. Arbetet som trygghetsteamet utför utgår från aktuell plan mot diskriminering och kränkande behandling som i sin tur bygger på värden som förmedlas i läroplanen kapitel 1 och 2. (Lgr 22, kapitel 1 och kapitel 2, 2022). Trygghetsteamet har också i uppgift att skriva, samt säkerställa att planen implementeras, hålls aktuell och att den efterföljs.

Delaktighet och inflytande

Elevernas delaktighet

Eleverna är delaktiga i utformandet av planen mot diskriminering och kränkande behandling genom att den bygger på en trivselenkät som eleverna utför varje termin. Genom att resultatet från enkäterna diskuteras enskilt och/eller i grupp i berörda klasser får eleverna också ge förslag på åtgärder som skolan ska vidta för att främja elevernas trygghet och trivsel på skolan. Trygghetsteamet genomför kontinuerliga klassrumsbesök för att skapa dialog och relationer med eleverna. Rektor intervjuar en grupp elever varje termin i något vi kallar "undrande rektor" för att bilda sig en uppfattning hur elever upplever sin skolmiljö. Eleverna görs även delaktiga genom kontinuerligt arbete med värdegrund, klassråd och elevråd.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare görs delaktiga genom föräldraråd där klassrepresentanter och skolläda träffas ungefär fem gånger per läsår. Vi lägger upp planen på hemsidan och den presenteras på föräldramöten. Vårdnadshavare har möjlighet att komma med frågor och synpunkter innan planen färdigställs helt.

Personalens delaktighet

I början av läsåret ges personalen möjlighet att påverka kommande plans innehåll. Under början av höstterminen presenterar trygghetsteamet innehållet i den nya planen för elever genom klassrumsbesök och för personalen på allmöten och lärarlagsmöten.

Definitioner

- **Diskriminering** är när en vuxen i skolan missgynnar en elev och det har samband med diskrimineringsgrunderna.
- **Mobbning** är en **upprepad negativ handling** där någon eller några **medvetet och med avsikt** tillfogar eller försöker tillfoga en annan person skada eller obehag. Mobbing kan ibland förväxlas med en **konflikt**, men vid konflikt är parterna relativt jämbördiga och det finns en ömsesidighet i konflikten som inte finns i mobbningssituationen.
- **Kränkande behandling** kan indelas i trakasserier och annan kränkande behandling.
 - Trakasserier är kränkande behandling som har samband med diskrimineringsgrunderna.
 - Annan kränkande behandling är uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker en elevs eller en vuxens värdighet.

Ansvarsfördelning

Alla på Ösby skolan har ett ansvar att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling samt värna om alla människors lika värde.

Rektor har ett särskilt ansvar för:

- att årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas, efterlevs samt årligen utvärderas, revideras och läggs ut på hemsidan.
- att all personal har kunskap om handlingsplanen mot diskriminering och kränkande behandling samt agerar utifrån den
- att vårdnadshavare får information om planen på föräldramöte och i föräldrarådet
- att elevenkät kring trivsel i skolan genomförs, sammanställs och utvärderas varje termin
- att kontakta myndigheter vid behov

Personalen har ett särskilt ansvar för:

- att hålla värdegrundsfrågorna levande i den dagliga verksamheten
- att eleverna i början av varje läsår får ta del av och förstår innebörden av skolans handlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling
- att följa handlingsplanen i sitt dagliga arbete med eleverna och arbeta aktivt mot diskriminering och kränkande behandling både i och utanför klassrummet
- att främja en god arbetsmiljö och vara positiva förebilder
- att vid diskriminering och kränkande behandling informera rektor/trygghetsteamet
- att vara rastvärd enligt schema

Eleverna har ansvar för:

- att följa skolans trivselregler
- att vara en bra kamrat
- att berätta för en vuxen om någon far illa

Vårdnadshavare har ansvar för:

- att aktivt läsa handlingsplanen mot diskriminering och kränkande behandling
- att kontakta skolan när man får vetskap om diskriminering eller kränkning
- att medverka till att planen uppfylls
- att uppträda som en förebild på skolgården och inne i skolan tex genom att använda ett vårdat språk och inte använda mobiltelefon

Trygghetsteamet har ett särskilt ansvar för:

- att sammankalla till möte vid behov
- att ha enskilda samtal med utsatta och förövare
- att trivselenkäter genomförs, sammanställs och följs upp
- att skyndsamt följa upp om något händer som har med trygghet och trivsel att göra

Ösby skolans främjande arbete för trygghet och trivsel

- Vi vill främja ökad likvärdighet och studiero för den enskilde eleven och i alla elevgrupper.
- I alla klasser hälsar vi på den enskilde eleven varje morgon genom en hälsningsrörelse som eleven väljer.
- Alla klasser börjar med en gemensam och väl utvald startuppgift för att finna studiero.
- Alla elever är varje personals ansvar.
- Vi gör ständigt förbättringar av skolans fysiska miljö så som lugna rum, anpassade möbler och lampor.
- Vi har ett faddersystem med regelbundna aktiviteter varje månad.
- Personalen ansvarar för placering och gruppindelningar.
- Vi genomför värdegrundsarbete med hjälp av Lika Olikas meningsfulla lektionsmaterial samt samtal om värdegrundens innebörd.
- Vi genomför hälsosamtal inom skolsköterskans uppdrag för att kartlägga elevernas fysiska och psykiska hälsa.
- Sångstunder inspirerade av Perlas musik som förstärker respekten för allas lika värde.
- Regelbundna klassråd och elevråd hålls.
- Vi utvärderar genomförda aktiviteter.
- Vi har storsamlingar och gemensamma aktiviteter där vi uppmärksammar viktiga kalenderdagar, tex FN-samling, Lucia, Vasalopp, friluftsdagar, Rocka sockorna dagen och Spel opp.
- Rastvärdar är närvarande och iakttar vad som händer i lek och spel. Vi har alltid personal på skolgården före skolstart och alla raster.
- Rastverksamhet med valbara lekar genomförs dagligen.

- Vi hälsar på varandra vid namn ute på gården redan när familjer och barn anländer på morgonen.
- Under samlingar i klassrummet uppmärksammar vi varje elev genom att var och en får tala, blir sedda och lyssnade på.
- Vi arbetar aktivt för att främja förståelse, respekt och inkludering genom att utveckla undervisningen och skolans aktiviteter inom områden så som mångkultur, traditioner och seder. Detta arbete bidrar till att alla elever, oavsett bakgrund känner sig sedda, bekräftade och respekterade.
- Vi uppmuntrar och lyfter att våra elever leker tillsammans oberoende av ålder eller kön mm.
- Vi ger barnen tillfälle till reflektion kring värdegrundsfrågor i det dagliga arbetet och med hjälp av Lika Olika lektionsuppgifter.
- Föräldrar kallas till utvecklingssamtal tillsammans med sitt barn två gånger/läsår.
- Elever genomför trivselenkäter två gånger/läsår.
- Vi uppmuntrar nära föräldrakontakter.
- Vi har ett väl utvecklat elevstöd som speciallärare och rektor ansvarar för.
- Värdegrundsarbetet är schemalagt i klasserna.

Förebyggande arbete/kartläggning

- Trivselenkät en gång/termin
- Föräldraenkäter för vårdnadshavare så som Skolenkäten
- Analyser av inträffade händelser och iakttagelser
- Rektor intervjuar elever i varje klass en gång/termin (Undrande rektor)

Nulägesbeskrivning – trivsel och trygghet

I elevernas trivselenkät framkommer att samtliga elever upplever att skolgården är en fin och trygg plats och att rasterna i huvudsak fungerar bra. Eleverna uppfattar skolans olika rastmiljöer som trygga, vilket är ett positivt resultat. För att bibehålla denna trygghet fortsätter vi att ha flera rastvärdar som cirkulerar och är aktivt närvarande i elevernas lekar och aktiviteter.

De fåtal elever som uppger att de trivs "så där" hänvisar till enstaka händelser. Dessa elever intervjuas individuellt för att vi ska få en djupare förståelse för vad som ligger bakom svaret, och insatser anpassas utifrån vad som framkommer. Pedagogerna arbetar kontinuerligt med placeringar, lekgrupper och rastlekar för att skapa en inkluderande miljö där alla elever mår bra.

Skolinspektionens skolenkät och kvalitetsgranskning

Ösbyskolan uppvisar mycket goda resultat i Skolinspektionens senaste skolenkät inom samtliga frågeområden, både i jämförelse med övriga skolor i Danderyds kommun och med riksgenomsnittet. Detta stämmer väl överens med Skolinspektionens kvalitetsgranskning av skolan inom fem områden: rektorns ledarskap, undervisning, trygghet och studiero, bedömning och betygssättning samt huvudmannens styrning och stöd. I sitt beslut den 18 april 2024 konstaterar Skolinspektionen att Ösbyskolan uppfyller samtliga granskade områden i hög utsträckning. Endast 19 % av landets skolor erhåller detta omdöme inom alla fem områden, vilket vi ser som ett kvitto på vårt systematiska kvalitetsarbete. Vi fortsätter att sträva mot ständig förbättring.

Vårdnadshavarenkät – förskoleklass (VT 2025)

Resultaten är genomgående starka. Högst index uppvisar elevhälsa (97 %), bemötande från lärare (95 %), bemötande från elever (93 %) samt stöd (92 %). Det lägsta indexet gäller information från skolan (82 %), där frågan rör om vårdnadshavare upplever att de får tillräcklig information om sitt barns kunskapsutveckling och sociala situation. Resultatet är ändå avsevärt högre än övriga skolor (63 %). Vår bedömning är att vårdnadshavare som är nya på Ösbyskolan ännu inte är fullt bekanta med de informationskanaler som finns tillgängliga. Vi ser ett behov av att tydligare kommunicera detta till nyinkomna familjer.

Vårdnadshavarenkät – grundskolan (VT 2025)

Samtliga områden visar en positiv utveckling jämfört med föregående år. Elevhälsa har det högsta indexet med 97 %. De lägsta resultaten, om än fortsatt höga, återfinns inom studiero (88 %) och stimulans (90 %), vilket är områden vi fortsätter att prioritera i det pedagogiska utvecklingsarbetet. Störst ökning uppvisar information från skolan, ett område vi arbetat intensivt med genom föräldramöten, utvecklingssamtal och gemensamma veckobrev från skola och fritids.

Mål för förebyggande arbete läsåret 2026-2027

- En vänlig atmosfär på skolgården och i skolan.
- Att alla elever ska känna sig fortsatt trygga på hela skolgården.
- Fortsätta med rolig rastverksamhet med valbar lek varje förmiddagsrast.
- Utevistelse med valbara lekar även på eftermiddagen på fritidstid.
- Minska ljudnivån vid måltider och även mellanmålstid.
- Nolltolerans mot svordomar och hårda ord.
- Varje enskild elev på skolan ska ha vuxna att vända sig till på skolan.
- Varje enskild elev ska våga säga till en vuxen.
- Uppmärksamma och använda elevers styrkor genom ett salutogent förhållningssätt.

Åtgärder för att nå målen

- Värdegrundsarbetet hålls ständigt levande.
- All personal fortsätter att undervisas och handledas av vår speciallärare.
- Vi kommer att fortsätta att arbeta med Lika Olika metoden i alla klasser, ett undervisningsmaterial som handlar om att bygga sociala färdigheter för att stärka inkludering och trygghet. Genom detta arbete vill vi stärka elevernas psykiska hälsa och potential till välmående.
- Vi integrerar olika kulturella och religiösa traditioner genom temaarbete, samtal och grej of the week.
- Utrymme skapas att dela erfarenheter och traditioner i våra olika klasser.
- Vi arbetar med att säkerställa att våra läromedel och vårt material speglar mångfald av kulturer och olika livsåskådningar.
- Personalen arbetar med ett salutogent förhållningssätt. Det betyder att de får i uppdrag att lyfta fram det som är positivt och fungerar för varje enskild elev.
- Vi kommer att göra en kartläggning och sedan arbeta vidare med att se till att varje elev ska uppleva att de har vuxna att vända sig till på skolan. Pedagogerna är ansvariga för sina ansvarsbarn efter kartläggningen.
- Rastvärdarna rör sig över hela skolgården och syns genom sina färgade västar. Rastvärdar är med fördel med och föreslår rastaktiviteter.
- Vi fortsätter med flera rastvärdar/rast och cirkulerar där elever upplever att det känns lite otryggt att vara.
- Kingplanen och gagarinken får extra uppmärksamhet efter svar i senaste trivselenkäten.
- Vi genomför andra aktiviteter på fotbollsplanen så att det inte blir för mycket fokus på "bara" fotboll.
- Utevistelse med valbara lekar även på eftermiddagen på fritidstid.
- Grupplekar lärs ut i mindre grupper klassvis så att alla elever känner till hur de fungerar.
- Vi skall uppmuntra till nya lekar där tävling och utslagning inte är ett av lekens inslag.
- En av rastvärdarna påminner i förtid om inringning, går in sist och uppmuntrar till ett fint klimat i hallarna.
- Ge handlingsplanen mot diskriminering och kränkande behandling utrymme på föräldramöten.
- Fem tysta minuter under lunch och mellanmål i matsalen.
- Vi fortsätter att ha flera vuxna som äter med barnen i matsalen.
- Nolltolerans mot svordomar och hårda ord (föräldrar involveras och informeras efter två påminnelser).

Åtgärdande arbete för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp diskriminering och kränkande behandling

Upptäcka

Vuxna på Ösbyskolan arbetar för ett öppet klimat där alla elever ska kunna komma till tals och våga berätta om de känner sig utsatta på något sätt. Vi synliggör varje enskild elevs trivsel och trygghet genom:

- Utvecklingssamtal
- Trivselenkäter två gånger/läsår

Vi synliggör föräldrarnas upplevelse av sitt barns trivsel och trygghet genom:

- Spontana föräldrakontakter, informera om något positivt som du som personal har lagt märke till. Att bygga relationer.
- Utvecklingssamtal
- Skolinspektionens skolenkät samt övriga utvärderingar/enkäter
- Vuxentätheten är hög i hela vår verksamhet. Det är alltid vuxna ute på skolgården före skolstart och alla raster.

Utreda, åtgärda och följa upp

Diskriminering, mobbning eller kränkning mellan elever:

- Anmälan görs till rektor av den som fått indikation, på blanketten *Anmälan kränkande behandling* (finns att hämta på kontoret).
- Trygghetsgruppen har samtal med den mobbade och den eller de som mobbar snarast.
- Efter samtalet kontaktas föräldrarna omgående och en handlingsplan skrivs.
- Berörd personal informeras för att kunna arbeta vidare.
- Uppföljningssamtalen med den mobbade och den eller de som mobbar sker inom 14 dagar och därefter regelbundet under en tidsperiod framöver.
- Om mobbningen inte upphör efter upprepade samtal gör trygghetsteamet anmälan till elevstödsteamet.
- Om barnet trots ovanstående åtgärder fortsätter mobbningen kallar rektor till möte med vårdnadshavare och elev.
- Trygghetsteamet ansvarar för uppföljning och avslut med berörda parter.
- Alla samtal dokumenteras.

Diskriminering eller kränkande behandling vuxen/elev och vuxen/vuxen:

- Skolledning/rektor genomför snarast ett samtal med berörd vuxen efter det att elev, förälder eller annan personal anser att kränkning ägt rum.
- Samtalet dokumenteras.
- Uppföljning sker inom en vecka.

Utvärdering

Handlingsplanen mot kränkande behandling utvärderas och revideras i slutet av vårterminen. En ny nulägesbeskrivning sammanställs utifrån enkäter och observationer i slutet av läsåret 2026-2027.

Uppföljning och utvärdering av handlingsplanen mot diskriminering och kränkande behandling redovisas i kvalitetsrapporten 2026-2027.